

Talousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2021/1119 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2021/1119 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (U 37/2025 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Laura Aho, ympäristöministeriö
- erityisasiantuntija Katja Tuokko, työ- ja elinkeinoministeriö
- jäsen Lassi Ahlvik, Suomen ilmastopaneeli
- yksikönjohtaja Ari Nissinen, Suomen ympäristökeskus
- Senior Scientist Kati Koponen, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
- johtava asiantuntija Kati Ruohomäki, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtaja, kestävä kasvu Joonas Turtiainen, Energiateollisuus ry
- energia- ja ilmastopäällikkö Ahti Fagerblom, Metsäteollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- maa- ja metsätalousministeriö
- Bioenergia ry
- Climate Leadership Coalition ry
- Keskuskauppakamari
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Palvelualojen työnantajat PALTA ry
- Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Teknologiateollisuus ry

Valiokunnan lausunto TaVL 28/2025 vp

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Asetusehdotuksella (KOM(2025) 524 final) säädettäisiin unionin laajuisen 90 %:n nettopäästövähennystavoitteen asettamisesta vuodelle 2040 varmistamaan eurooppalaisen ilmastolain mukaisen EU:n ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttaminen vuoteen 2050 mennessä. Tavoite kattaisi sekä kasvihuonekaasupäästöt että luonnolliset ja tekniset poistumat. Lisäksi säädettäisiin yleisestä kehikosta ohjaamaan vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanon valmistelua. Ehdotuksen mukaan rajattu osa EU:n vuoden 2040 tavoitteesta olisi mahdollista kattaa käyttämällä Pariisin sopimuksen mukaisia korkealaatuisia kansainvälisiä ilmastoyksiköitä, eli kolmansissa maissa toteutettavia hillintätoimia siten, että niiden käyttö tukisi sekä EU:n että kolmansien maiden Pariisin sopimuksen mukaisia päästövähennyspolkua.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto korostaa, että eurooppalaisen ilmastolain sisältämä vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoite on jo asettanut unionille pitkän aikavälin ilmastotavoitteen, mikä on vahvistanut unionin politiikkatoimien pitkäjänteistä ennakoitavuutta sekä elinkeinoelämälle tärkeää investointivarmuutta.

Valtioneuvosto tukee komission ehdotusta asettaa EU:lle vuodelle 2040 90 prosentin nettopäästövähennystavoite, joka kattaa sekä päästöt että poistumat, edellyttäen että komission jatkotyötä ohjaavina periaatteina huomioidaan riittävällä tavalla maankäyttösektorin epävarmuudet, teknologianeutraalius, kustannustehokkuus ja teknologiset nielut. Valtioneuvosto pitää välttämättömänä, että kaikki jäsenvaltiot tekevät osansa edettäessä kohti EU-tason 2050-ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamista. Kansalaisten ostovoiman ja kilpailukyvyn varmistamiseksi valtioneuvosto pitää jatkotyössä välttämättömänä painottaa riittävien vaikutusarviointien merkitystä. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotettu tavoite vahvistaisi EU:n politiikkatoimien johdonmukaisuutta ja investointivarmuutta puhtaaseen teknologiaan, edistäisi energiaomavaraisuutta ja vahvistaisi strategista autonomiaa vähentämällä riippuvuutta fossiilisista tuontipolttoaineista, voisi tuoda kilpailukykyhyötyjä sekä varmistaisi etenemisen kohti EU:n vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoitetta. Edellä mainittu huomioiden valtioneuvosto korostaa oikea-aikaisen päätöksenteon merkitystä.

Valtioneuvosto pitää yleisesti perusteltuna komission ehdotuksia vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanon valmistelua ohjaavaksi kehikoksi. Valtioneuvosto korostaa, että toimenpiteiden vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanossa tulisi olla realistisia ja niiden tulisi keskittyä erityisesti kustannustehokkaisiin päästövähennyksiin sekä päästöjen vähentämiseen teknologian kehitystä hyödyntäen ilman, että luonnollisille hiilinieluilte osoitetaan suhteettoman iso osa tavoitteen toteutumisessa. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että vuoden 2030 jälkeisen ajan ilmasto- ja energia-arkkitehtuuri sisältäisi riittäviä joustoelementtejä ilmastotoimiin liittyvien kustannuspainneiden hillitsemiseksi sekä muiden yhteiskunnan kehittymisen kannalta keskeisten tavoitteiden yhteensovittamiseksi.

Valiokunnan lausunto TaVL 28/2025 vp

Valtioneuvosto voi hyväksyä komission ehdotuksen siitä, että osa EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitteesta voidaan kattaa käyttämällä Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisia korkealaatuisia yksiköitä, eli kolmansissa maissa toteutettavia hillintätoimia. Valtioneuvosto arvioi, että 6 artiklan yksiköiden käyttö voi edistää vuoden 2040 ilmastotavoitteen kustannustehokasta saavuttamista.

Valtioneuvosto pitää perusteltuna ehdotusta sallia 6 artiklan yksiköiden mahdollinen käyttö vuodesta 2036 lähtien, sillä yksiköiden käyttöön liittyvät yksityiskohdat on valmisteltava huolellisesti yksityiskohtaisten vaikutusarvioiden pohjalta.

Komission ehdotus ei ota kantaa 6 artiklan yksiköiden tarkempaan hyödyntämismahdollisuuteen vuoden 2030 jälkeisen ajan ilmastoarkkitehtuurissa, mutta valtioneuvosto korostaa varovaisuutta pohdittaessa niiden käyttöä. Lisäksi valtioneuvosto suhtautuu kriittisesti mahdollisuuteen käyttää yksiköitä EU:n päästökaupan velvoitteiden täyttämiseen. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että päästökauppa ohjaa päästövähennyksiin sekä uusien päästöjä vähentävien teknologioiden, kuten teknisten nielujen, käyttöönottoon EU:n sisäisesti.

Valtioneuvosto voi hyväksyä ehdotuksen siitä, että EU:n vuoden 2040 tavoitteen saavuttamiseksi hyödynnettävien 6 artiklan yksiköiden määrä voisi vastata kolmea prosenttia EU:n vuoden 1990 nettopäästöistä. Valtioneuvosto korostaa, että vaikka 6 artiklan yksiköiden käyttö voi hyvin toteutettuna parantaa tavoitteen kustannustehokasta saavuttamista, tulisi ohjauksen olla mahdollisimman selkeää ja johtaa mahdollisimman niukkaan yksiköiden käyttöön, jotta investoinnit ilmastotoimien edistämiseksi kohdistuisivat myös jatkossa etupäässä unionin alueelle. Valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä eurooppalaiseen ilmastolakiin myös komission ehdotuksesta poikkeavan mahdollisuuden yksiköiden käyttömääräksi. Lisäksi neuvottelutilanteen edellyttäessä voidaan tuoda esille, että tässä vaiheessa valtioneuvosto katsoo, että ensisijaisesti 6 artiklan yksiköitä tulisi käyttää tilanteessa, jossa EU:n 2040 ilmastotavoite uhkasi muutoin jäädä kustannustehokkaasti saavuttamatta.

Valtioneuvosto tukee ehdotusta sektoreiden välisiksi joustoiksi, sillä tämä olisi välttämätöntä ilmastotavoitteen vaikuttavalle ja kustannustehokkaalle toimeenpanolle. Valtioneuvosto korostaa, että sektoreiden väliset joustot olisi suunniteltava huolellisesti siten, että ne eivät poista kannusteita päästövähennystoimilta, edistävät tosiasiallisesti EU:n 2040 ilmastotavoitteen kustannustehokasta toimeenpanoa sekä huomioivat sektoreiden erityispiirteet. Valtioneuvosto katsoo, että joustojen avulla jäsenvaltioiden tulisi voida kompensoida ilmastotoimien hidasta etenemistä yhdellä sektorilla ripeämmin edistyneiden sektoreiden toimilla. Valtioneuvosto katsoo, että sektoreiden välisten joustojen valmistelussa tulisi tarkastella niiden hyödyntämismahdollisuutta sekä ilmasto- että energiasäädösten toimeenpanossa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä teknisten nielujen sisällyttämistä EU:n yleiseen päästökauppaan ja tukee tämän mainitsemista osana vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanon valmistelua ohjaavaa kehikkoa, kuten komissio ehdottaa. Valtioneuvosto pitää positiivisena, että komission ehdotuksessa biogeeniset tekniset nielut rinnastetaan suoraan ilmasta talteenotettavan hiilidioksidin kanssa. Teknisten nielujen hyödyntämisen mahdollisuus päästökaupassa olisi tärkeää erityisesti sektoreille, joilla puhtaisiin teknologioihin siirtymisen ja hyödyntämisen kustannukset ovat merkittäviä.

Valiokunnan lausunto TaVL 28/2025 vp

Valtioneuvosto korostaa, että EU:n 2040 ilmastotavoitetta toimeenpanevien säädösehdotuksien valmistelussa komission tulisi huomioida asianmukaisesti muun muassa maankäyttösektorin epävarmuudet, politiikkatoimien teknologianeutraalius ja kustannustehokkuus, kuten komissio ehdottaa. Maankäyttösektorin epävarmuuksiin liittyen valtioneuvosto korostaa, että on tärkeä kasvattaa maankäyttösektorin nieluihin ja päästöihin liittyvää EU:n laajuista tietopohjaa, sen luotettavuutta ja edelleen kehittää seurantamenetelmiä. Valtioneuvosto myös huomauttaa, että energiatehokkuutta ei tulisi mitata primäärienergian tai energian loppukäytön määrällä, sillä puhdas siirtymä edellyttää päästöttömän energian käyttöä muun muassa vetytaloudessa. Valtioneuvosto korostaa, että taakanjakoasetus nykymuodossaan ja siihen sisältyvä jäsenvaltiokohtaisten velvoitteiden asettaminen bruttokansantuote asukasta kohden -perustalta eivät edistä jäsenvaltioiden velvoitteiden konvergenssia ja ilmastotoimien kustannustehokkuutta eikä EU:n kustannustehokasta siirtymää kohti ilmastoneutraaliutta.

Lisäksi valtioneuvosto korostaa, että EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitetta toimeenpanevien säädösehdotusten jatkovalmistelussa tulisi huomioida muun muassa maatalouden haasteet ja sen ensisijainen ruoantuotantotehtävä, kestävän biotalouden edellytyksien tukeminen sekä se, että meri- ja lentoliikenteen energiasiirtymä on vasta alussa ja vaikutuksia näille sektoreille on tarpeen tarkastella erityisen huolella ja huomioida sektorien merkitys kilpailukyvyille ja resilienssille.

Valtioneuvosto voi suhtautua avoimesti siihen, että asetukseen sisällytettäisiin EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanon seurantaan liittyvä uudelleentarkastelulauseke.

Valtioneuvosto korostaa yleisesti tarvetta pyrkiä sääntelyn tarkkarajaisuuteen ja selkeyteen. Lisäksi valtioneuvosto korostaa, että EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitetta ja sen toimeenpanon valmistelua ohjaavaa kehikkoa tulee arvioida myös eurooppalaisen ja kansallisen kokonaisedun näkökulmasta.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Ehdotuksella asetettaisiin vuodelle 2040 unionin laajuinen ilmastotavoite varmistamaan vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttaminen. Komission mukaan 90 prosentin nettopäästövähennystavoite vuodelle 2040 vahvistaisi EU:n puhtaan siirtymän johdonmukaista edistämistä, investointivarmuutta, eurooppalaisen teollisuuden kilpailukykyä ja asemaa puhtaiden ratkaisujen edistäjänä sekä lisäisi energiaturvallisuutta. Lisäksi ehdotus varmistaisi komission mukaan sen, että EU vastaa sen Pariisin sopimuksen mukaisiin sitoumuksiin. Ehdotuksella säädettäisiin myös yleinen kehikko ohjaamaan vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanon valmistelua ja varmistamaan, että eteneminen kohti vuoden 2050 ilmastoneutraaliutta tapahtuu pragmaattisella ja joustavalla tavalla.

Talousvaliokunta on aiemmin arvioinut asiaa komission ehdotusta edeltäneiden tiedonantojen käsittelyn yhteydessä (TaVL 11/2024 vp — E 9/2024 vp ja TaVL 10/2024 vp — E 10/2024 vp). Talousvaliokunta arvioi tuolloin tiedonannon tavoitteita ja ehdotuksia oman toimialansa mukaisesti erityisesti taloudellisen toimintaympäristön näkökulmasta. Arvioinnin keskeisinä lähtökohdina olleet teknologianeutraaliuteen, investointien edistämisen ja päästövähennystoimien kustan-

Valiokunnan lausunto TaVL 28/2025 vp

nustehokkuuden näkökulmat ovat olennaisia myös arvioitaessa nyt käsiteltävänä olevaa asetus-ehdotusta. Nämä ovat myös keskeisiä valtioneuvoston kannan lähtökohtia.

Taloudellisen toimintaympäristön kannalta talousvaliokunta pitää ilmastotavoitteen asettamisen keskeisenä merkityksenä investointiympäristön ennakoitavuuden ja tasavertaisten kilpailuedellytysten turvaamista. Ilmastotavoite on keino varmistaa kaikkien jäsenvaltioiden osallistuminen yhteisen tavoitteen saavuttamiseen, mutta tulevat ilmastotavoitetta täytäntöönpanevat säädösehdotukset ovat ratkaisevassa asemassa keinojen kustannustehokkaan ja oikeudenmukaisen kohdistumisen kannalta.

Valtioneuvosto on pitänyt keskeisinä edellytyksinä ehdotetun ilmastotavoitteen tukemiselle sitä, että komission jatkotyötä ohjaavina periaatteina huomioidaan riittäväällä tavalla maankäyttösektorin epävarmuudet, teknologianeutraalius, kustannustehokkuus ja teknologiset nielut. Talousvaliokunta yhtyy näihin lähtökohtiin.

Talousvaliokunta korostaa, että komission 90 prosentin nettopäästövähennyssuositus sijoittuu EU:n ilmastopaneelin (ESABCC) tieteellisen arvion haarukkaan ja tavoite täyttää EU:n ilmastolain vaatimuksen, jonka mukaan vuoden 2040 tavoitteen tulee perustua parhaaseen tieteelliseen arvioon. Valiokunta korostaa samalla, että tässä vaiheessa tavoitteiden ja keinojen oikeaan osuuden arviointia vaikeuttaa myös pitkä aikajänne: EU voi vuonna 2040 olla toisenlainen myös maantieteelliseltä ulottuvuudeltaan mahdollisen tulevan laajentumisen myötä.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että komission nyt antamaan ehdotukseen ei sisälly vaikutusarviota eikä siten myöskään arviota ehdotuksen 6 artiklan mukaisten joustoyksiköiden käyttömahdollisuuksien vaikutuksista. Komission vuonna 2024 antamaan tiedonantoon sisältyi kuitenkin kattava vaikutusarvio, joka kattaa alat, joilla toimia tarvitaan. Talousvaliokunta kiinnittää huomiota tarpeeseen arvioida kattavasti tulevien ilmastotavoitetta toimeenpanevien lainsäädäntöehdotusten vaikutuksia.

Ehdotuksen mukaan rajattu osa vuoden 2040 ilmastotavoitteesta olisi mahdollista kattaa käyttämällä Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisia, korkealaatuisia kansainvälisiä ilmastoyksiköitä eli kolmansissa maissa toteutettavia ilmastotoimia. Tämä olisi merkittävä periaatteellinen muutos nykytilanteeseen, jossa EU:n vuoden 2030 ja 2050 ilmastotavoitteet tulee saavuttaa ainoastaan EU:n sisällä toteutettavilla toimilla.

Valtioneuvosto on arvioinut, että 6 artiklan yksiköiden käyttö voi edistää vuoden 2040 ilmastotavoitteen kustannustehokasta saavuttamista mutta kiinnittänyt samalla huomiota siihen, että yksiköiden käyttöön liittyvät yksityiskohdat on valmisteltava huolellisesti vaikutusarvioiden pohjalta. Talousvaliokunta yhtyy valtioneuvoston arvioon siitä, että ehdotus voi edistää toimien kustannustehokkuutta. Ehdotus voi toisaalta luoda suomalaisille toimijoille liiketoimintamahdollisuuksia kolmansissa maissa, mutta samalla myös johtaa siihen, että osa puhtaasti siirtymän investoinneista ohjautuisi kolmansiin maihin. Näin ollen valiokunta korostaa, että ensisijaisia ovat EU:n alueella toteutettavat päästövähennystoimet.

Valtioneuvosto on suhtautunut kriittisesti mahdollisuuteen käyttää kansainvälisiä ilmastoyksiköitä EU:n päästökaupan velvoitteiden täyttämiseen. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että päästö-

Valiokunnan lausunto TaVL 28/2025 vp

kauppa ohjaa päästövähennyksiin sekä uusien päästöjä vähentävien teknologioiden, kuten teknisten nielujen, käyttöönottoon EU:n sisäisesti. Talousvaliokunta on useissa asiayhteyksissä korostanut päästökaupan merkitystä EU:n ilmastopolitiikan kustannustehokkaan ohjauksena ja yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota myös valtioneuvoston kirjelmässä tunnistettuun epäselvyyteen siitä, miten komission ehdottamaa 6 artiklan yksiköiden hankintamäärää, 3 prosenttia vuoden 1990 nettopäästöistä, on tulkittava: tulkinnasta riippuen voidaan päätyä hyvin eri suuruiseen enimmäismäärään, välillä 139 Mt CO₂-ekv — 417 MT CO₂-ekv. Samoin valiokunta korostaa, että yksiköiden laatuun, luotettavuuteen ja niillä saavutetun hillintätuloksen lisäisyyteen liittyy epävarmuuksia ja pitää tärkeänä yksiköiden käyttöön liittyvää huolellista lainvalmistelua ja vaikutusarviointia.

Talousvaliokunta on useissa yhteyksissä EU:n ilmastopolitiikan toimia arvioidessaan kiinnittänyt huomiota erityisesti ilmastopolitiikan sektorikohtaisen rakenteen ongelmallisuuteen keinojen ristikkäisvaikutusten ja kustannustehokkuuden arvioinnin kannalta. Valiokunta pitää tältä kannalta tärkeänä ehdotusta sektorikohtaisista joustoista, joita voidaan pitää välttämättöminä ilmastotavoitteen vaikuttavalle ja kustannustehokkaalle toimeenpanolle. Joustojen ei tulisi kuitenkaan heikentää kannustimia teknologian ja menetelmien kehittämiseen niillä sektoreilla, joilla joustoja sovelletaan.

Valiokunta kiinnittää valtioneuvoston tavoin myös huomiota erityisesti maankäyttösektorin epävarmuuksiin ja tarpeeseen kasvattaa maankäyttösektorin nieluihin ja päästöihin liittyvää EU:n laajuista tietopohjaa, sen luotettavuutta ja edelleen kehittää seurantamenetelmiä. Eri maiden toisistaan poikkeavat päästöjen mittaus- ja ennakointimenetelmät ovat ongelmallisia sekä ilmastotavoitteiden toteutumisen että tasavertaisten kilpailuedellytysten kannalta.

Talousvaliokunta on jo komission teollista hiilenhallintaa koskevaa tiedonantoa arvioidessaan (TaVL 11/2024 vp — E 9/2024 vp) pitänyt tärkeänä luoda kokonaisvaltainen lähestymistapa teollisen hiilidioksidin hallintaan. Tämä edellyttää tuekseen niin puitteiden ja tarvittavan infrastruktuurin luomista, toimivaa lainsäädäntökehikkoa ja siihen liittyviä kannustimia kuin olemassa olevien rahoitusvälineiden hyödyntämistä. Valiokunta on lausunnossaan pitänyt Suomen kannalta tärkeinä myös biogeenisen hiilen luomia liiketoimintamahdollisuuksia. Valiokunta pitää merkittävänä, että komission ehdotuksessa biogeeniset tekniset nielut rinnastetaan suoraan ilmasta talteenotettavan hiilidioksidin kanssa.

Talousvaliokunta on komission teollista hiilenhallintaa koskevan tiedonannon ja viimeksi päästökauppalain (TaVM 7/2025 vp — HE 24/2024 vp) käsittelyn yhteydessä kiinnittänyt kriittistä huomiota myös päästökaupan (ETS 1) soveltamisalaan liittyvään rajaukseen, jonka mukaan yli 95 prosenttisesti biomassaa käyttävät laitokset rajataan yleisen päästökaupan ulkopuolelle vuodesta 2026. Tämä tarkoittaa sitä, etteivät kyseiset laitokset voisi hyödyntää mahdollista yleisen päästökaupan kannustinta. Talousvaliokunnan saaman selvityksen perusteella sääntö voi johtaa siihen, että Suomessa parhaiten hiilidioksidin talteenottoon soveltuvat tehtaot jäisivät päästökaupakannustimen ulkopuolelle. Valiokunta pitää tärkeänä, että yli 95 prosenttisesti kestävä biomassaa polttoaineena käyttävät laitokset sisällytettäisiin takaisin EU:n yleiseen päästökauppaan. Valiokunta korostaa edelleen, että tulevan päästökauppajärjestelmän uudelleentarkastelun

Valiokunnan lausunto TaVL 28/2025 vp

yhteydessä on tärkeää arvioida päästökauppaa koskevan sääntelyn toimivuutta kattavasti. Suomen tulee aktiivisesti vaikuttaa sääntelyn kehittämiseen siten, että päästökauppajärjestelmä kokonaisuutena toimii EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan kustannustehokkaana ja teknologianeutraalina ohjauskeinona sekä edistää teknisten nielujen käyttöönottoa.

Valiokunta pitää tärkeänä myös valtioneuvoston kantaa siitä, että EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitetta toimeenpanevien säädösehdotusten jatkovalmistelussa tulisi huomioida muun muassa maatalouden haasteet ja sen ensisijainen ruoantuotantotehtävä, kestävä biotalouden edellytysten tukeminen sekä se, että meri- ja lentoliikenteen energiasiirtymä on vasta alussa ja vaikutuksia näille sektoreille on tarpeen tarkastella erityisen huolella ja huomioida sektorien merkitys kilpailukyvyllä ja resilienssillä. Talousvaliokunta yhtyy valtioneuvoston arvioon ja korostaa vallitsevissa ja muuttuvissa olosuhteissa näiden sektorien keskeistä merkitystä huoltovarmuuden kannalta.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Talousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 12.9.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Vilhelm Junnila ps
varapuheenjohtaja Pauli Aalto-Setälä kok
jäsen Noora Fagerström kok
jäsen Lotta Hamari sd
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Matias Mäkyne sd
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Merja Rasinkangas ps
jäsen Oras Tynkkynen vihr (osittain)
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
jäsen Heikki Vestman kok
jäsen Juha Viitala sd
varajäsen Vesa Kallio kesk (osittain)
varajäsen Minna Reijonen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen

Valiokunnan lausunto TaVL 28/2025 vp Eriävä mielipide 1

Eriävä mielipide

Perustelut

Keskustan talousvaliokuntaryhmä täydentää eriävällä mielipiteellään talousvaliokunnan kantaa.

Ensinnäkin on merkillepantavaa, että pääministeri Orpon hallituksen kaikki hallituspuolueet ovat yksituumaisesti sitoutuneet siihen, että vuodelle 2040 asetetaan unionin laajuinen ilmastotavoite varmistamaan vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttaminen. Tämä 90 prosentin nettopäästövähennystavoite vuodelle 2040 vahvistaisi EU:n puhtaan siirtymän johdonmukaista edistämistä.

Edelleen kaikki pääministeri Orpon hallituksen hallituspuolueet erikseen vieläpä korostavat talousvaliokunnan lausunnossa, että komission 90 prosentin nettopäästövähennyssuositus sijoittuu EU:n ilmastopaneelin (ESABCC) tieteellisen arvion haarukkaan ja tavoite täyttää EU:n ilmastonlain vaatimuksen, jonka mukaan vuoden 2040 tavoitteen tulee perustua parhaaseen tieteelliseen tietoon.

Asiasta tekee merkillepantavan se, että vielä vuoden 2025 heinäkuussa toisen päähallituspuolueen, perussuomalaisten, puoluejohdosta käsin todettiin, että ”Persuministeriöltä ei ole tullut mitään vihreän valon tapaistakaan eikä tule.” Lisäksi perussuomalaisten ministeriryhmästä todettiin julkisuudessa suoraan, että ”emme ole kuittaamassa tässä tilanteessa minkäänlaisia uusia kiristyksiä.”

Niin vain tuli ja niin vain kuitattiin. Ken pitkään eli, tämänkin takinkäännön näki.

Sinänsä on toki hieno asia, että eduskuntapuolueet ovat perussuomalaiset mukaan lukien sitoutuneet EU-laajuisiin ilmastotavoitteisiin. Tämä lisää elinkeinoelämän toimintaympäristön ennakoitavuutta ja investointivarmuutta sekä tukee osaltaan myös Suomen ilmastotavoitteiden toteuttamista.

Näiden perussuomalaisten vielä kesällä antamien lausuntojen valossa keskustan valiokuntaryhmä pitää kuitenkin omituisena sitä, että hallituspuolueiden kansanedustajat eivät ole nostaneet talousvaliokunnan lausunnossa esille metsien merkitystä, vaikka tämä kysymys nousi esille valiokuntakuulemisissa.

Keskustan talousvaliokuntaryhmän mielestä U-kirjeeseen onkin välttämätöntä lisätä hallitusohjelman mukainen kirjaus, jonka mukaisesti Suomi katsoo, että EU:n 2040 ilmastotavoitteen saavuttaminen ei saa vaikuttaa metsien käyttöön rajoittavasti.

Nyt tällaista kirjausta ei ole Suomen kannassa.

Keskustan valiokuntaryhmän mielestä Suomen kantaan tulee lisäksi kirjata, että puun energia-käyttöä ei tule rajoittaa EU:n ilmastopolitiikalla sekä se, että EU:n ilmastopolitiikka ei saa johtaa teollisen toiminnan vuotoon EU:n alueen ulkopuolelle.

Valiokunnan lausunto TaVL 28/2025 vp
Eriävä mielipide 1

Suomen tulee nimittäin nyt aktiivisesti ennakolta estää kehitys, jossa EU pyrkisi rajoittamaan ilmastopolitiikan kautta metsien käyttöä Suomessa tulevaisuudessa, jolloin talous- ja työllisyys-hyödyt valuisivat muualle.

Komissio on myös pidempään kiinnittänyt huomiota puun energiakäyttöön, joka on osa suomalaisen metsätalouden kokonaisuutta. Puun energiakäytössä on kyse muun muassa sahateollisuuden sivuvirtojen järkevästä hyödyntämisestä sekä huoltovarmuudesta, omavaraisuudesta ja uusiutuvasta energiasta. Suomen tulee tehdä selväksi EU:lle, että puun energiakäyttöön ei tule puutua.

Suomen on tarpeen korostaa EU:lle huolta siitä, ettei EU:n ilmastopolitiikka saa johtaa hakkuuvuotoon eli teollisen toiminnan siirtymiseen EU:n ulkopuolelle. Erityisesti uhkana on sahateollisuuden siirtyminen, koska nyt jo Euroopan ulkopuolella toimivat USA, Kanada, Venäjä, Japani ja Kiina, joilla kaikilla on merkittävää sahateollisuustoimintaa. Tätäkään ei ole Suomen kannassa tuotu esille.

Lisäksi Keskustan talousvaliokuntaryhmän mielestä hallitus suhtautuu ylimalkaisesti suurta epävarmuutta koko Suomen metsä- ja maataloudelle aiheuttavaan nielukysymykseen.

Talousvaliokunnan lausunnossa todetaan nyt ainoastaan seuraavasti:

"Valiokunta kiinnittää valtioneuvoston tavoin myös huomiota erityisesti maankäyttösektorin epävarmuuksiin ja tarpeeseen kasvattaa maankäyttösektorin niehuihin ja päästöihin liittyvää EU:n laajuista tietopohjaa, sen luotettavuutta ja edelleen kehittää seurantamenetelmiä. Eri maiden toisistaan poikkeavat päästöjen mittaus- ja ennakoitimenetelmät ovat ongelmallisia sekä ilmasto-tavoitteiden toteutumisen että tasavertaisten kilpailuedellytysten kannalta."

Nykytilanne muuttuvine laskentamalleineen aiheuttaa merkittävää epävarmuutta Suomen kansantaloudelle, suomalaisille metsänomistajille, investoinneille, työllisyydelle. Ei ole riittävää, että hallituspuolueet ainoastaan toteavat lausunnossa tilanteen ongelmallisuuden, vaan Suomen pitää ryhtyä vaatimaan määrätietoisia toimia asiassa.

LULUCF-tavoitteen osalta olisikin tarpeen siirtyä suuntaa antavaan tavoiteasetantaan jäsenvaltioita sitovan tavoiteasetannan sijasta, kuten valiokunnan kuulemisessa on tuotu esille.

Tällainen indikatiivinen tavoite olisi sitovaa tavoitetta loogisempi LULUCF-sektorin hallinnollisen monimutkaisuuden, inventaarioihin liittyvän epävarmuuden ja luonnon prosessien vaikean ennakoitavuuden ja merkittävien vaihteluiden näkökulmista.

Keskustan mielestä on erikoista, ettei pääministeri Orpon hallituksessa olevilla puolueilla ollut valiokunnan lausunnossa halukkuutta ohjata hallitusta vaikuttamaan EU-tasolla voimallisemmin nieluja koskevassa asiassa.

Keskustan esittämät huomiot tukisivat hallituksen esittämää paremmin perussuomalaisten ministeriryhmästä kesällä kuultua toivetta, että Suomen täytyy pitää tiukasti kiinni hallitusohjelmakir-

Valiokunnan lausunto TaVL 28/2025 vp
Eriävä mielipide 1

jauksesta siinä, että me emme voi aiheuttaa energia- ja ilmastopoliittisilla linjauksilla lisäkustannuksia Suomelle. Nyt tästä ei ole maa- ja metsätalouden osalta pidetty kiinni.

Hallituspuolueilla on kuitenkin eduskunnan suuressa valiokunnassa vielä mahdollisuus tehdä ryhtiliike asiassa ja huomioida nämä keskustan talousvaliokuntaryhmän lisähuomiot talousvaliokunnan kantaan.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että suuri valiokunta ottaa eurooppalaista ilmastolakia koskevassa mietinnössä huomioon edellä olevan.

Helsingissä 12.9.2025

Timo Mehtälä kesk
Vesa Kallio kesk